

Zondag 24 mei 2020

7^e zondag van Pasen

Inleiding

Tekst van de eerste brief van de apostel Petrus 'Treedt toe tot hem, de levende steen en laat ook Uzelf als levende stenen voegen in de bouw van de geestelijke tempel.'

We hechten aan ons gebouw en we missen het. Toch is het goed om deze woorden van Petrus te overwegen: we zijn als persoon deel van de levende tempel. Petrus spreekt eigenlijk over de kerk als een virtuele werkelijkheid, zoals we dat in deze tijd ervaren. Wijzelf zijn de plek waar God wil zijn en waar Hij verblijf houdt. Ik denk dat de meesten van U die nu luisteren dat thuis doen. Ik hoop dat U in het komende half uur uzelf mag ervaren als deel van de geestelijke tempel die we met elkaar vormen en waar Hij met ons is, ook vandaag bij U thuis. Ik hoop dat uw huis deel is van die virtuele tempel waarin God met ons is.

Met dat in onze gedachten zingen we nu het openingslied: de vreugde voert ons naar dit huis.

Overweging

Deze zondag is een beetje een tussenzondag. Tussen de twee feestdagen van Hemelvaart en Pinksteren, allebei betekenisvolle momenten in de christelijke traditie, is deze zondag een tussendoortje. Waarvan je zou denken dat je hem eigenlijk wel over zou kunnen slaan.

Maar het is een mooi moment om te overdenken waar we staan nu Jezus is opgenomen ten hemel en wij nog in afwachting zijn van de komst van de Geest. Ik weet niet of die Hemelvaart nu wel zo'n feestdag is. De leerlingen van Jezus worden in de steek gelaten. Ze worden aan hun lot overgelaten. Na de verrijzenis waarin ze ervaren dat Jezus weer bij hen is, door zijn dood heen, moeten ze het zonder hem doen.

En laten we even inzoomen op de plek waar dat gebeurt: de Olijfberg. De Olijfberg is de plek van de verlating. In de nacht van de overlevering op diezelfde Olijfberg laten de leerlingen Jezus in de steek. Vanaf dat moment moet hij het alleen doen tegenover de Hogepriesters, de oudsten, Pilatus. Nu is het, met Hemelvaart, op diezelfde plek dat Jezus zijn leerlingen achterlaat.

Er is nog een opmerkelijke parallel tussen het Hemelvaart-verhaal en het verhaal van lijden en verrijzenis. Ook nu zijn er twee mannen die verschijnen en die de leerlingen helpen de betekenis van het gebeuren te begrijpen. Met Pasen wordt gezegd: Hij is niet hier. Met Hemelvaart gaat het in wezen om hetzelfde: wat staan jullie naar de hemel te kijken. Beide keren worden de leerlingen krachtig erop gewezen dat ze Jezus op de verkeerde plek zoeken.

Jezus laat zijn leerlingen niet achter met een handboek gemeenteopbouw, ook niet met een handboek missionering. Er is zelfs geen geautoriseerde biografie. Het eerste evangelie, dat van Marcus, wordt rond het jaar 70 geschreven en dan moeten er nog drie volgen. Jezus laat dus geen instructieboek achter hoe het verder moet .

Dit moment van verlaten is ook een moment waarop Jezus zijn vertrouwen uitspreekt in zijn leerlingen: jullie kunnen het zelf en jullie moeten het ook zelf doen. Het Rijk van God is geen tovertrucje dat ik voor jullie kan realiseren. In het verhaal van de Hemelvaart werd ons donderdag verteld dat de leerlingen hem vragen 'Gaaf Gij in deze tijd voor Israël het koninkrijk herstellen?'. Met de Hemelvaart van Jezus is die vraag beantwoord: dat ga ik niet doen. Het is aan jullie om dat Rijk van God tot stand te brengen. En wat hij hun meegeeft: geen handboek maar de Geest. Het enige dat hij meegeeft is de belofte van de Geest. Blijkbaar is dat het enige dat nodig is om zelf aan de slag te gaan...

Met Hemelvaart vierden we dat het ons in handen is gegeven: wij zijn degenen die op weg worden gestuurd om de boodschap van het Rijk Gods te verkondigen en we hebben er geen nauwkeurige instructies bij ontvangen. Dat zou een vorm van verweesd zijn oproepen als je het zou lezen als 'aan ons lot overgelaten'. Maar dat is niet wat er gebeurt: het wordt ons toevertrouwd en we hebben genoeg aan de Geest om te weten wat we moeten doen.

In de eerste lezing hoorden we dat de leerlingen bij elkaar waren in gebed. Ze hebben in die tussentijd tussen Hemelvaart en Pinksteren geen strategiebijeenkomst belegd of een implementatieplan gemaakt, hoe ze het gaan aanpakken. Ze zijn in gebed bij elkaar. De betekenis van dat gebed kan niet genoeg onderstreept worden. Bidden is voor mij niet veel anders dan mij openstellen voor wat God mij te zeggen heeft. Bidden betekent voor mij loslaten wat ik allemaal aan plannen en ideeën in mijn hoofd heb, het betekent loslaten van mijn redeneringen en overwegingen.

Bidden is loslaten opdat er iets nieuws in mij kan gebeuren vanwege God die zegt: zie, ik maak alles nieuw.

Dat bidden is ook wat we in de evangeliëlezing hebben gehoord van Jezus zelf als hij voor het laatste met zijn vrienden aan tafel is. In dat gebed geeft Jezus uit handen, het is het begin van de overgave die in zijn kruisdood zijn definitieve moment zal vinden.

Daarom is het belangrijk dat er staat dat de leerlingen bijeen waren in gebed. Weggegaan van de Olijfberg met de opdracht –zo staat het er ‘om te getuigen tot het einde van de wereld’ benutten zij de tussentijd om in gebed zichzelf open te stellen voor het nieuwe dat God met hen wil beginnen. Het is hun in handen gegeven, zij moeten het doen, zij moeten verantwoordelijkheid nemen, maar voordat ze het aankunnen, voordat ze de Geest aankunnen, moeten ze in gebed ruimte maken voor dat wat God met hen wil beginnen.

René Grotenhuis